

Van: Werkgroep Tegenwind Culemborg

Aan: college van burgemeester en wethouders Culemborg; i.a.a. : gemeenteraad Culemborg

Culemborg, 4 april 2024

Bijlagen: Brief en Bijlage Omwonenden Windparken Nederland

Geacht college,

Na een periode van relatieve windstilte is voor ons de storm weer opgestoken. Vrijstadwind Energie zal binnenkort een principeverzoek indienen voor de ontwikkeling van een tweede windpark in onze woonomgeving 't Lage Veld.

Nieuws hierover heeft bij ons en onze buurt- en stadsgenoten verbazing, onrust, zorgen en ook ongelooft veroorzaakt.

In een kennismakingsgesprek met uw wethouder mevr. Bijvoet, heeft zij kennis kunnen nemen van de heftige emoties die het 1ste proces van planvorming bij ons en onze achterban teweeg heeft gebracht:

Weggezet als lastige "Nimby's" (Not In My Back Yard) moesten wij onze gezondheid en leefomgeving verdedigen in een ongelijk participatietraject waarbij na ruim een jaar de uitkomst van te voren al vast bleek te staan. Dat de wettelijk vastgestelde geluids- en afstandsnormen voor windturbines in de praktijk geen enkele garantie boden voor een gezonde leefomgeving van omwonenden bleek uit de vele klachten elders in het land.

De Raad van State heeft inmiddels vastgesteld dat die landelijke normen inderdaad in strijd waren met het (Europees) recht en nieuwe normen moeten worden opgesteld. Naar verwachting worden die medio 2025 door de Eerste Kamer vastgesteld. Tot die tijd zou besluitvorming over windturbines in de wacht moeten worden gezet om zekerheid te bieden binnen de nieuwe wetgeving.

Het nu reeds indienen van een hernieuwd plan voor windturbines in 't Lage Veld is in die zin prematuur. Maar niet alleen daarom: De concept Omgevingsvisie, welke nog ter besluitvorming moet worden voorgelegd, spreekt over de constatering dat dit gebied over unieke kwaliteiten en belevingswaarden beschikt. Over de toekomst ervan moeten keuzen worden gemaakt.

Welke keuzevrijheid blijft er binnen uw gemeenteraad over, als de verwachting wordt gewekt dat een principeverzoek voor het plaatsen van windturbines in behandeling wordt genomen?

Zoals u weet, en wij nu inmiddels ook, zijn de eerste stappen door de ontwikkelaars al gezet: Eneco heeft zijn plaats (*lees: risico*) verkocht aan Vrijstad Windwinning. (*Overigens heeft ENECO tevens een permanente financiële claim op elke kilowatt die mogelijk wordt opgewekt in het nieuwe plan*).

Betuwe Wind heeft zich bereid gevonden kennis, kunde en financiën in te zetten om met Vrijstad Windwinning een nieuw plan op "Culemborgse schaal" te realiseren.

Wij maken ons wederom grote zorgen over deze ontwikkelingen die de leefbaarheid van 't Lage Veld bedreigen:

- Verwachtingen die mogelijk nu al richting windwinning worden gewekt, zonder wettelijke basis, bemoeilijken een democratisch keuzeprocess;
- De "Culemborgse schaal" is, behalve de maximale opbrengst, op geen enkele wijze nader gedefinieerd. (6 turbines van 200 meter, 3 van 270 meter???) Gelet op de beperkte maatvoering van het gebied in relatie tot de bedoelde opbrengst is het plaatsen van turbines

niet mogelijk ZONDER direct omwonenden ernstig te hinderen en hun gezondheid te schaden. Een opmerking van een bestuurslid van Windenergie Culemborg dat het nastreven van het hogere doel, dat dit helaas tot gevolg heeft, geeft ons weinig hoop.

- Het Ontwerpbesluit Windturbinebepalingen bevat nog steeds nationaal en internationaal bekritiseerde geluids- en afstandsnormen. De landelijke Commissie MER, stelde onlangs vast dat in 2019 in Nederland 28.000 mensen ernstige hinder ondervonden van windturbines in hun omgeving. Nu, 5 jaar later is deze situatie enorm toegenomen, door de sindsdien geplaatste, steeds hogere windturbines. De discrepantie tussen de wettelijk gehanteerde normering en de ervaren hinder- en gezondheidseffecten is zorgwekkend.
- Veelvuldig blijkt dat de overheid het recht aanpast om beoogd beleid te realiseren. Zo heeft het ministerie van EZK opdracht gegeven aan Adviesbureau Bosch & van Rijn om te onderzoeken hoeveel geplande windparken kunnen worden gerealiseerd bij een bepaalde afstandsnorm.

Omdat veel projecten moeten worden geschrapt bij een afstandsnorm die een betere garantie biedt tegen overlast, is besloten de norm ten gunste van “wind”beleid aan te passen. In 2009 vond Minister Cramer het niet nodig, ondanks verzoeken daartoe, de Tweede Kamer te informeren over een negatief advies van zowel RIVM als TNO aangaande de geluids- en afstandsnormen, die sindsdien worden gehanteerd. Motief van de minister: *als we dit hanteren kan er nergens een windturbine staan*. Inmiddels blijkt Nederland in Europa per km² landoppervlak de hoogste windturbine-dichtheid te hebben. Dat daarbij het voorzorgsbeginsel en de grondwet, inzake bescherming van het individu, aan de kant werd geschoven, lijkt niet van belang. Dat het beleid het recht dient te volgen is inmiddels door verschillende parlementaire enquêtecommissies en ook de Raad van State vastgesteld, vele slachtoffers ten spijt.

Wij willen niet de volgende slachtoffers zijn, die uiteindelijk ook om compensatie moeten vechten, nadat een parlementaire enquêtecommissie de misstanden rond het zeer dwingende “wind op land”-beleid heeft vastgesteld.

Nadrukkelijk willen wij de bijgevoegde aanbiedingsbrief van Omwonenden Windparken Nederland, gedateerd 22 maart 2024 onder uw aandacht brengen. De brief is gericht aan de leden van zowel de Eerste – als Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Het betreft een brief met bijlagen betreffende het gebrek aan bescherming bij toepassing van de nieuwe (concept) regels voor plaatsing van windturbines op land.

Wij realiseren ons terdege dat u als college te maken heeft met door de gemeenteraad vastgesteld beleid en uitgangspunten. Dat daarbij besluiten moeten worden genomen die niet ieder welgevallig zijn, begrijpen wij ook. Dat wij echter wederom worden geconfronteerd met een noodzakelijke en gerechtvaardigde strijd om onze gezondheid te beschermen, valt ons zwaar.

Want wederom zorgt een zak met geld voor grondeigenaren voor onrust in onze leefomgeving met opensnijden van soms voorzichtig geheelde wonden in onderlinge relaties en sociale cohesie.

Het feit dat ons als omwonenden een financiële vergoeding in het vooruitzicht wordt gesteld is een totale miskenning van onze zorgen om gezondheid. Die is niet te koop.

Graag zijn wij bereid u onze zorgen mondeling toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Werkgroep Tegenwind Culemborg,
Martin van Weelden, Voorzitter